

Plenum

Torsdag 19.10.2017 kl. 16.01—17.02

2.2. Muntlig fråga om bostadslösheten (Mika Niikko saf)

Muntligt spörsmål MFT 143/2017 rd

Muntlig frågestund

Förste vice talman Mauri Pekkarinen: Nästa fråga, ledamot Niikko.

Debatt

16.47 Mika Niikko ps: Arvoisa puhemies! Tiistaina vietettiin Asunnottomien yötä sekä YK:n köyhyyden ja syrjäytymisen vastaista päivää. Jokaista asunnotonta ja leipäjonossa seisovaa köyhää sekä myös heidän läheisiään nämä ongelmat painavat jokaisena päivänä.

Arvoisat ministerit, köyhät odottavat hallitukselta konkreettisia tekoja, pelkät juhlapuheet eivät enää riitä. Vaikka toimenpiteitä on kyllä tehty, sen me tunnustamme, meillä on kuitenkin edelleen 7 000 asuntojonossa olevaa henkilöä, joista lähes 2 000 on välittömän avun ja tuen tarpeessa. Useat järjestöt esittivät viikko sitten vakavan huolen siitä, miten asunnottomille käy sote-uudistuksessa. Perussuomalaiset yhtyvät tähän järjestöjen huoleen. Kysynkin vastaavalta ministeriltä: miten asunnottomien palveluille ja itsemääräämisoikeudelle käy sote-uudistuksen myötä, ja mihin toimenpiteisiin hallitus ryhtyy asunnottomuuden poistamiseksi Suomessa?

16.48 Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Asunnottomuus on vakava ongelma, ja kuten edustaja Niikko juuri sanoi, jokaiselle asunnottomalle joka ikinen yö on se asunnottomien yö. Ja vaikka asunnottomien määrää on saatu alennettua viimeiset viisi vuotta, niin työtä riittää edelleen. Tässä tarvitaan hyvin monenlaisia toimenpiteitä, joita hallitus on myös kehittänyt. Nyt ollaan päästy siihen vaiheeseen, että kun pitkäaikaisasunnottomuutta on saatu painettua alas, entistä tärkeämpää on ennaltaehkäistä asunnottomuutta, ja siinä tullaan semmoisiin kysymyksiin kuin tehostunut asuntoneuvonta, mitä kaupungit ja valtiovalta yhdessä vievät eteenpäin, plus tällainen talousneuvonta, mitä budjetissa päätettiin lisätä, vuokra-asujille ennen kuin on liian myöhäistä.

Nuo asunnottomien tarvitsemat sosiaalipalvelut: oma vakaa käsitykseni on, että kun sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut integroidaan entistä paremmin ja saumattomammin, ne tulevat olemaan asunnottomien turva — mutta tästä varmasti ministeri Saarikko pystyy kertomaan tarkemmin.

16.50 Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä tärkeässä kysymyksessä ovat puheena juuri ne, jotka jäävät meiltä monesti näkemättä, sellaiset ihmiset, joille on elämässä tapahtunut jo monta muuta asiaa niin,

Punkt i protokollet PR 107/2017 rd

että se on johtanut tilanteeseen, että ihmisellä ei ole kotia. Minusta sellainen poliittinen arvovalinta, jossa ajatellaan asunto ensin -periaatteella heikommassa asemassa olevan ihmisen monien ongelmien ratkaisua, on välttämätön. Samalla voidaan iloita, että Suomessa kuitenkin tässä asiassa on tehty hyvää työtä, pitkälti juuri suurten kaupunkien johdolla, että tilanne ei ole niin synkkä kuin aikanaan se saattoi olla.

Ja mitä tulee tähän kokonaisuuteen, niin aivan kuten ministeri Tiilikainenkin totesi, uskon, että juuri näiden ihmisten kannalta tarvitaan sosiaali- ja terveydenhuollon parempi, tiivis yhteistyö ja ennen kaikkea katseet aikuissosiaalityöhön. Tässä salissa puhumme muutoinkin liian vähän sosiaalityön tärkeästä kokonaisuudesta ja varsinkin aikuissosiaalityön, ja uskon, että tällä on näille ihmisille iso rooli. [Puhemies koputtaa] Tämä on jatkossa maakuntien vastuulla olevaa liikelaitoksen omaa toimintaa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta.

16.51 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministereiden vastaukset ovat oikeansuuntaisia, mutta ne eivät luo toivoa niille henkilöille tässä ja nyt, jotka tarvitsevat kipeästi sitä apua heti.

Täytyy esimerkinomaisesti nostaa esille se, että kun vuonna 2015 me saimme vieraaksemme yli 30 000 turvapaikanhakijaa, niin jokaiselle heistä löytyi välittömästi katto pään päälle ja puhtaat lakanat. Tämä tapahtui siis heti. Löytyykö vastaavaa inhimillisyyttä myös suomalaisille asunnottomille ja vähävaraisille? Perussuomalaiset esittävät Katto kaikille -ohjelmaa, se takaa jokaiselle inhimillisen asuintilan välittömästi. Jo yli sata vastaanottokeskusta on jäänyt tyhjäksi, esimerkiksi niissä olisi valmiita tiloja ensiavuksi niille, jotka niitä heti tarvitsevat. Kunnat eivät ole pystyneet täysin ratkaisemaan asunnottomuuden ongelmaa tähänkään päivään mennessä. Voitteko nyt, hyvä ministeri, luvata, että jokaiselle suomalaiselle kodittomalle järjestetään katto pään päälle juhlavuoden kunniaksi? Pyydämme vain vähän kohtuutta ja kysymme, löytyykö sitä.

16.52 Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Asunto ensin ja sitten tarvittavat sosiaalipalvelut perään tukemaan ihmisten parempaa elämänhallintaa ja kuntoutumista — se on tärkeä periaate. Kysyitte konkreettisia välineitä, miten juuri nyt tällä hetkellä kodittomina olevia ihmisiä voidaan auttaa. Totta kai meillä tarvitaan asumisyksiköitä ja erilaisia suojia niitä joitain satoja ihmisiä varten, jotka käytännössä saattavat olla porraskäytävien tai erilaisten ulkokatosten armoilla. Eräs hyvin toimiva väline on välivuokraus, [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Tai ostaminen!] missä säätiö lähtee vuokraamaan yksityisiltä markkinoilta asuntoja tai lähtee ostamaan ARAn tukemana asuntoja, joita juuri kohdennetaan asunnottomien asunnoiksi. Ja on itse asiassa mielestäni parempi, että asunnottomille pyritään tarjoamaan koteja ikään kuin hajasijoitettuina, kuin se, että kootaan asunnottomia ja toimitetaan [Puhemies koputtaa] heitä esimerkiksi tyhjentyviin vastaanottokeskuksiin.

16.53 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Kiitän ministeri Tiili-kaista hyvästä työstä, sillä Suomi on ainoa maa Euroopassa, jossa asunnottomien määrä todellakin on vähentynyt. Kiitos kaikesta siitä, mitä on tehty.

Punkt i protokollet PR 107/2017 rd

Jatkaisin tästä välivuokraustyyppisestä toiminnasta, mitä tämä hallitus on lähtenyt viemään eteenpäin: Yksityiset asunnontarjoajat eivät välttämättä uskalla tarjota asuntoaan asunnottomalle, koska pelkäävät, että asunnon kunto heikkenee. Siihen hallitus on ilmeisesti etsinyt joitain vakuutustyyppisiä tai tämän tyyppisiä ratkaisuja. Luulisin, että tämä voisi auttaa todella paljon siihen, että asuntoa uskallettaisiin vuokrata eteenpäin. Voisitko, arvoisa ministeri, kertoa myös tästä?

16.54 Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheen vuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin tuo asunnottomuus voi kohdata hyvin monenlaisissa elämäntilanteissa, ja erityisesti kannan huolta nuorten asunnottomuudesta, jota helposti sattuu siinä vaiheessa, kun lähdetään sieltä omasta kotoa, lapsuudenkodista, pois, vaihdetaan paikkakuntaa opiskelujen takia tai muuten. Ja nuorelle voi tulla yllätyksenä se, että jos esimerkiksi muutama hoitamatta jäänyt pikavippi on tuonut luottohäiriömerkinnän, niin kun menet hakemaan asuntoa, todetaan, että tarvitaan vakuutus, irtaimiston vakuutus, kotivakuutus, jota ei saa, jos on luottohäiriö. Juuri tätä varten on lähdetty pilotoimaan sitä, että vuokranantaja pystyy saamaan vakuutuksen ikään kuin vuokralaisen puolesta, jotta tämänkaltaisissa tilanteissa nuori ei joutuisi asunnottomaksi vaan hänellä olisi mahdollisuus hakea vuokra-asuntoa ja rakentaa omaa elämäänsä eteenpäin.

16.55 Silvia Modig vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Asunnottomuuden syyt todella ovat moninaisia, ja tarvitaan myös moninaisia ratkaisuja. Tarvitaan hyvää asuntopolitiikkaa, hyviä sosiaali- ja terveyspalveluita ja näitten saumatonta yhteistyötä, ja kyllä jaan tämän huolen, miten tässä uudistuksessa tämä toteutuu. Ja totta kai tarvitaan työpaikkoja.

Mutta yksi asia, mikä aivan selvästi on yhteydessä asunnottomuuteen, on asuntomarkkinoiden tilanne. Jos tarjolla ei ole kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja tai palkka ei riitä niihin olemassa oleviin vuokra-asuntoihin, niin asunnottomuuden riski kasvaa. Siksi nämä hallituksen kaavailemat asumistuen heikennykset huolettavat kovasti. Te olette heikentämässä sekä kimppa-asumisen että pienten yksöiden tukea eli juuri niiden asuntojen, joiden euroääräinen hinta on kaikkein pienin. Miten te olette arvioineet näitten muutosten ja heikennysten vaikutusta asunnottomuuteen, ja ettekö te todella näe riskiä siinä, että tämä on vastoin sitä ennaltaehkäisyä, josta te juuri aiemmin puhuitte?

16.56 Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos näihin asunnottomuuden syihin olisikin joku yksi yksittäinen, selkeä ratkaisu, jonka avulla voisimme sen kokonaan poistaa, se olisi varmaankin tehty. Yksi osa on asuntojen kustannukset, mutta kyllä minä itse näen tämän ongelman monisyysepänä. [Paavo Arhinmäki: Ei kukaan väittänytään, että se ei olisi!] Ja katson myös esimerkiksi aikuissosiaalityön suuntaan ja siihen, millainen pääsy sinne on. Ymmärtääkseni vaikkapa Helsingissä se ei ole erityisen hyvä.

Mitä tulee tähän asumistukeen, mainitsitte, että nämä ovat juuri niitä pienimpiä asuntoja. Kyllä, ja kimppa-asumisen osalta ne ovat monesti juuri niitä, joiden vuokrat ovat myös aivan kohtuuttomia vuokranantajien asettamina, ja niiden tukisummat perustuvat siihen jokaiseen asuntoon yksittäisesti saatavaan asumistukeen tai jokaiseen soluun yksittäisesti saatavaan asumistukeen. Meidän mielestämme tämä esitys, joka on tietysti kivulias asu-

Punkt i protokollet PR 107/2017 rd

mistuen leikkausten osalta, on kuitenkin siltä osin selkeä, että se rajautuu juuri niihin asuntoihin, joissa vuokrahintojen voidaan nähdä olevan hyvin kohtuuttomia.

Frågan slutbehandlad.